T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016/475
KARAR NO : 2017/8
KARAR TR : 20.02.2017

ÖZET : Ankara İli, Polatlı İlçesi, Şeyhali Köyü'nde kain tapunun, 553,747,749 parsel sayılı taşınmazların meraya tahsisine ilişkin Ankara Valiliği İl Mera Komisyonu kararının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E.Ç.
Vekili : Av. İ.T.
Davalılar : 1- Ankara Valiliği
Vekili : Av. E.C.
2- Hazine adına Polatlı Kaymakamlığı Mal Müdürlüğü
Vekili : Av. M.G.

OLAY : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle, Ankara İli, Polatlı İlçesi, Şeyhali Köyü hudutları dahilinde kain ve tapunun 531 parselini teşkil eden ve 164.000 m2 miktarında iken daha sonra açılan davalar ile müvekkili E.Ç.'nün dedesi İ.Ç. adına kayıtlı bulunan daha sonra tapusunun iptaline karar verilmesi, akabinde ortasından yol geçmesi, ifraz ve başkaca muameleler ile 749 ve 747 parsel numaraları alan taşınmazların tamamının önceleri İ.Ç., sonrasında müvekkilinin babası ve daha sonrasında ise müvekkili tarafından Maliyeden icarlanmak ve ecri misil'i ödemek sureti ile 10 yılı aşkın süredir kullanılmakta olduğunu, bu parsellerin üzerinde tarımsal faaliyetlerin yürütüldüğünü, taşınmazların üzerinde müvekkilinin evinin, ahır ve samanlığının, ağaçlarının bulunduğunu, bu parsellerin müvekkilinin zilyetliğine dayanarak taraflarına satışını talep ettiklerini ancak 2013 yılı içerisinde zilyetliğinde bulunan taşınmazın Ankara İl Komisyonu Kararı ile meraya çıkarıldığını öğrendiklerini beyanla Ankara İli, Polatlı İlçesi, Şeyhali Köyü hudutları dahilinde kain tapunun 553, 747, 749 parsel numaralı taşınmazların meraya tahsisine ilişkin Ankara Valiliği İl Mera Komisyonunun 11/11/2011 tarih ve 2011/13 sayılı kararının iptali ile 6292 ve 6444 sayılı Yasa uyarınca tespit edilecek uygun bedel mukabilinde müvekkili adına tesciline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

POLATLI 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ 27.1.2015 gün ve E:2014/160, K:2015/40 sayı ile, her ne kadar davacı vekilince Ankara İli Polatlı İlçesi Şeyhali Mahallesinde kain 553, 747, 749 parsel sayılı taşınmazların meraya tahsisine dair Ankara Valiliği İl Mera Komisyonunun 11/11/2011 tarih 2011/13 sayılı kararının iptali ile tespit edilecek uygun bedel mukabilinde davacı adına tescilini talep etmiş ise de, İl Mera Komisyon Kararlarının iptaline yönelik davaların İdari Yargıda görülebileceği, davacı vekilinin yargı yolunda yanılmış olduğu anlaşılmakla davanın görev yönünden reddine karar verilmiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez Ankara İli, Polatlı İlçesi, Şeyhali Köyü hudutları dahilinde kain tapunun 553, 747, 749 parsel numaralı taşınmazların meraya tahsisine dair Ankara Valiliği İl Meral Komisyonunun 11/11/2011 tarih ve 2011/13 sayılı kararının iptali ile 6292 ve 6444 sayılı Yasa uyarınca tespit edilecek uygun bedel mukabilinde müvekkili adına tescili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 12. İdare Mahkemesi: 27.1.2016 gün ve E:2016/317, K:2016/183 sayı ile, 11.11.2011 tarih ve 2011/3 sayılı karan 2013 yılında şifaen öğrendiğini dilekçenin içeriğinde ifade eden davacının, 2016 yılında dava açmada gün hesabının ne şekilde yapıldığının anlaşılmadığı, ayrıca tespit edilecek uygun bedel mukabilinin tescili isteminin de anlaşılamadığı, dolayısıyla açık, net ve mahkemenin görev hususunu ortaya koyamayan dilekçenin kabulünün mümkün olmadığı gerekçesiyle dilekçenin reddine karar vermiştir.

Bu kez davacı vekili Ankara İli, Polatlı İlçesi, Şeyhali Köyünde kain tapunun 553, 747, 749 parsel numaralı taşınmazların meraya tahsisine dair Ankara Valiliği İl Mera Komisyonunun 11.11.2011 tarih ve 2011-13 sayılı kararının iptali istemiyle idari yargı yerindeki dava dilekçesini yenilemiştir.

ANKARA 12. İDARE MAHKEMESİ 19.4.2016 gün ve E:2016/1449 sayı ile, 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 13/4 ve 13/5 maddelerinde Asliye Hukuk Mahkemeleri ile Kadastro Mahkemelerinin görevli olduğunun belirtilmesi karşısında, idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava bulunduğundan söz etmek olanaksız olduğundan; uyuşmazlığın, özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığından, Mahkemelerinin görevsizliğine, 2247 sayılı Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 20.02.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare

Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığın esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raporlör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Ankara İli, Polatlı İlçesi, Şeyhali Köyü'nde kain tapunun 553,747,749 parsel sayılı taşınmazların meraya tahsisine ilişkin Ankara Valiliği İl Mera Komisyonu'nun 11.11.2011 tarih ve 2011-13 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır. (Her ne kadar davacı vekili önce adli yargı, daha sonra da idari yargı yerinde açtığı davalarda, dava dilekçelerinde 11.11.2011 gün ve 2011/13 sayılı Ankara İl Mera Komisyonu Kararının iptalinin istenildiğini belirtmekte ise de; dosyalar üzerinde yapılan incelemelerde 11.11.2011 günlü işlemin karar numarasının 2011/13 değil 2011/33 olduğu tespit edilmiş ve uyuşmazlık 2011/33 karar numaralı işlem üzerinden çözüme kavuşturulmuştur.)

25/2/1998 tarih, 4342 sayılı Mera Kanununun "Amaç" başlıklı 1.maddesinde, "Bu Kanunun amacı; daha önce çeşitli kanunlarla tahsis edilmiş veya kadimden beri kullanılmakta olan mera, yaylak, kışlak ve kamuya ait otlak ve çayırların tespiti, tahdidi ile köy veya belediye tüzel kişilikleri adına tahsislerinin yapılmasını, belirlenecek kurallara uygun bir şekilde kullandırılmasını, bakım ve ıslahının yapılarak verimliliklerinin artırılmasını ve sürdürülmesini, kullanımlarının sürekli olarak denetlenmesini, korunmasını ve gerektiğinde kullanım amacının değiştirilmesini sağlamaktır." denilmiş,

Kanunun, "Mera, Yaylak ve Kışlak Olarak Tahsis Edilecek Yerler" başlıklı 5.maddesinde, "Komisyonca tespit edilecek ihtiyaca göre aşağıda belirtilen yerler mera, yaylak ve kışlak olarak, köylere veya belediyelere tahsis edilir.

a) Kadimden beri mera, yaylak ve kışlak olarak kullanılan yerler ile aynı amaçla kullanılmak üzere köy veya belediyelere tahsis ya da terk edilen yerler,

b) Devletin hüküm ve tasarrufunda veya Hazinenin mülkiyetinde bulunan arazilerden etüt sonucu mera, yaylak ve kışlak olarak yararlanılabileceği anlaşılan yerler,

c) Mera, yaylak ve kışlak olarak kullanılmak amacıyla kamulaştırılacak yerler,

d) Tapu kayıtlarında mera, yaylak ve kışlak olarak görülen ve halen işgal edilen yerler." hükmüne;

"Komisyon ve Teknik Ekipler" başlıklı 6. maddesinde, "Mera, yaylak ve kışlakların tespit, tahdit ve tahsisi Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca yapılır. Bu amaçla valinin görevlendireceği bir vali yardımcısı başkanlığında; Bakanlık il müdürü, Bakanlık il müdürlüğünden konu uzmanı bir ziraat mühendisi, Köy Hizmetleri il müdürlüğünden bir ziraat mühendisi, defterdarlıktan veya bulunamaması halinde vali tarafından görevlendirilecek bir hukukçu, Milli Emlak Müdürlüğünden bir temsilci, Kadastro Müdürlüğünden bir teknik eleman, Ziraat Odası Başkanlığından bir temsilci olmak üzere sekiz kişiden oluşan bir komisyon kurulur. Ayrıca orman içi, orman kenarı ve orman üst sınırında bulunan mera, yaylak ve kışlakların tespit, tahdit ve tahsisi çalışmalarında, ilgili orman teşkilatından bir orman mühendisi, 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu uyarınca reform bölgesi ilan edilen alanlarda bulunan mera, yaylak ve kışlakların tespit, tahdit ve tahsisi çalışmalarında Tarım Reformu Teşkilatından bir ziraat mühendisi bu komisyonlarda üye olarak görevlendirilir.

Komisyonlar valilik onayı ile oluşturulur. Vali yardımcısının bulunmadığı durumlarda komisyona Bakanlık il müdürü veya görevlendireceği konu uzmanı bir ziraat mühendisi başkanlık eder.

Mera, yaylak ve kışlak varlığı ile hayvancılık potansiyeli dikkate alınarak ihtiyaç duyulan il merkezi ve ilçelerde komisyona bağlı olarak çalışacak ve tespit, ölçme, harita yapma ve yer gösterme çalışmalarını yapmak üzere "Teknik Ekipler" oluşturulur.

(Değişik dördüncü fikra: 27/5/2004-5178/1 md.) Bu ekipler; Bakanlık il veya ilçe müdürlüğünden bir ziraat mühendisi, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünden bir ziraat mühendisi veya teknik eleman, Kadastro Müdürlüğünden bir teknik eleman, Millî Emlak Müdürlüğünden bir temsilci, orman içi, orman kenarı ve orman üst sınırı meraları ile ilgili olarak bir orman mühendisi, 22.11.1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanununun uygulama alanlarında Tarım Reformu Teşkilatından bir ziraat mühendisi ile meradan yararlanan köy ise köyün muhtarı, belediye ise belediye temsilcisi ile komisyonun teklifi ve valinin onayı ile seçilen iki mahallî bilirkişiden oluşur.

Teknik ekipler ilçelerde kaymakamın, illerde komisyonun teklifi ve valinin onayı ile oluşturulur.Komisyon ve teknik ekiplerin çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir." hükmüne;

Kanunun "Tahsis Kararı" başlıklı 12. maddesinde, "Komisyon, 11 inci maddeye göre belirlenen ihtiyacı karşılayacak miktarda mera, yaylak ve kışlaklar ile bunlarla ilgili sulama ve geçit yeri olarak tespit edilen alanları halkın ortak olarak yararlanmaları amacıyla, o köy veya belediye tüzel kişiliğine tahsis eder ve tahsis kararı valiliğin onayına sunulur. Bu kararda, tahsis edilen yerin niteliği, miktarı, sınırları, hayvan sulama ve geçit yerleri, tahsis amacı, otlatma kapasitesi, aile işletmelerinin büyükbaş hayvan birimi üzerinden otlatma hakkı ve otlatabilecekleri hayvan sayısı da belirtilir. İhtiyaçtan fazla çıkan kısım ise, ihtiyaç içinde bulunan çevre köy veya belediyelerle hayvancılık yapan özel veya tüzel kişilere kiralanabilir. Ancak kiralama durumu tahsis edilen köy ve belediyelerin hayvan sayısına göre her 5 yılda yeniden değerlendirilir.

Ayrıca bu Kanun kapsamına alınmakla birlikte, ancak ıslah edilmek suretiyle mera olarak kullanılabilecek alanlar, gerekli ıslah işlemlerini taahhüt eden özel ve tüzel kişilere kiralanabilir.

Kiralama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

(Ek fikra: 27/2/2013-6443/2 md.) Kiralanacak alanda hayvancılık için gerekli bakım, barınma ve su ihtiyaçlarını karşılayacak zorunlu hayvancılık tesisleri kurulabilir. Bu tesislerin taban alanı, kiralanacak alanın yüzölçümünün yüzde birini geçemez. Bu oranı bir katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu tesislerin yapılması ve kullanılması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." hükmüne,

Kanunun "Tahsis Kararının Tebliği, İlanı, İtirazı ve Kütüğe Kayıt" başlıklı 13. maddesinde" Teknik ekiplerce yapılan çalışmaların sonuçları komisyonca ilgili köy ve belediyelerin ilan yerlerinde 30 gün süre ile askıda kalır.

Teknik ekiplerin tespit ve tahdit sonuçlarına karşı askı ilanı süresi içinde komisyona itiraz edilebilir.

Komisyon yapılan itirazları 60 gün içinde karara bağlar.

Komisyonun itirazları inceleyerek aldığı kararlar ile tahsis kararları, o yerin köy muhtarlığı ile belediye başkanlığına, defterdarlık veya mal müdürlüğüne, ilgili orman müdürlüğüne ve Tarım Reformu Teşkilatına tebliğ edilir. Ayrıca köy ve belediyelerde ve bunların bağlı olduğu ilçelerde alışılmış araçlarla ilan edilir ve bu konuda tutanaklar ve haritalar eklenecek 30 gün süre ile askıya çıkartılır. Komisyon kararlarına karşı 30 günlük askı ilan süresi ve tebligatı gerektiren hallerde tebliğden itibaren 30 günlük süre içinde asliye hukuk mahkemesine, kadastro yapılan yerlerde ise kadastro mahkemesine dava açılabilir.

Dava konusu mera, yaylak ve kışlakların kadastro çalışma alanı dışında kalması halinde kadastro mahkemelerinin yetkisi bu alanlarla ilgili davaları da kapsar.

30 günlük ilan süresi içinde haklarında dava açılmayan kararlar kesinleşir ve tapu sicil müdürlüğüne gönderilerek özel sicile kaydedilir. " hükmüne yer verilmiştir.

Bu düzenlemelere göre; meralara ilişkin oluşturulan Komisyon Kararlarına karşı asliye hukuk, kadastro yapılan yerlerde ise kadastro mahkemesine dava açılabileceği anlaşılmaktadır.

Dava dosyalarının incelenmesinden; Ankara İl Mera Komisyonunun 11.11.2011/33 sayılı gündeminin 4. Maddesinde görüşülerek Merkez 2 Nolu Teknik Ekip tarafından Polatlı İlçesi Şeyhali 'Köyündeki mera tespit çalışmalarının yenilenmesi kararı aldığı, söz konusu karar doğrultusunda yenilenen tespit dosyasının Komisyonun 09.03.2012/5 sayılı gündeminin 5.maddesinde alınan kararı ile ekli listede belirtilen 517, 504, 553, 556, 605, 602, 669, 607, 501, 747, 749 numaralı hazine parsellerinin 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 5/b maddesi kapsamında mera olarak değerlendirilmesine ve 4342 sayılı Mera Kanunun 10. maddesi gereği (mera özel siciline) mera vasfi ile kaydedilmesine karar verildiği, bu kararın iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 5. maddesinin "b" bendi kapsamında yapılan inceleme sonucunda, İl Mera Komisyonunca alınan kararın iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 13. maddesindeki açık hüküm uyarınca adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 12 İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 27.1.2015 gün ve E:2014/160, K:2015/40 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, Ankara 12. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜYLE, Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 27.1.2015 gün ve E:2014/160, K:2015/40 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.02.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN